

เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : การศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยา

ธนพันธ์ จันทระ*

ธงชัย สมบูรณ์**

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : ปรากฏการณ์วิทยาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ลักษณะเชิงปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenological Study) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาประสบการณ์ของเด็กออทิสติกที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อหาข้อค้นพบเชิงปรากฏการณ์ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กนักเรียนออทิสติก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน จากเด็กนักเรียนในโครงการศูนย์ศักยภาพวิโรฒที่มีใบรับรองแพทย์ว่าเป็นเด็กที่มีภาวะออทิสซึมและผ่านการสังเกตจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ศักยภาพวิโรฒว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น ซึ่งมีกลุ่มให้ข้อมูลหลัก (Information) ได้แก่ นักการละครที่ร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ และ ผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากศูนย์ศักยภาพวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) การศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาลักษณะเชิงพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นของเด็กออทิสติกในขณะร่วมเปิดประสบการณ์ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยมีเนื้อหากิจกรรมละครสร้างสรรค์ 5 กิจกรรม การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นเชิงคุณภาพแบบศึกษาปรากฏการณ์ ใช้ผู้วิจัยเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประเมินด้วยวิธีสังเกตและสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 5 กิจกรรมมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เด็กออทิสติกสามารถทำตามคำสั่งที่สั้นๆเข้าใจง่ายได้ เช่น นั่ง นอน ยืน เดิน เป็นต้น เด็กออทิสติกสามารถทำกิจกรรมที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อนได้ สามารถหยุดพฤติกรรมที่มีคนห้ามได้ สามารถสังเกตความเป็นไปรอบข้าง และเด็กออทิสติกยอมให้สัมผัสได้ เช่นการกอด การจับมือ

*นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการศึกษาเพื่อการพัฒนา เอกจิตวิทยาการศึกษาศึกษาพิเศษ ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ศิลปการศึกษาศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา

ผลการวิจัยพบว่า

ผลของการศึกษาเรื่อง เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : ปรากฏการณ์วิทยา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากศูนย์ศรัทธา วิโรฒ โรงเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์เชิงบวกที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติการละครสร้างสรรค์ สามารถเปิดโอกาสให้เด็กได้มีจินตนาการกว้างไกล เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ความคิดของตนเอง ส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจในบทบาทความรู้สึกของบุคคลในสังคมได้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กระบายความรู้สึกและอารมณ์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะท่าทางการพูดที่ดีขึ้น ทำให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งประโยชน์ของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ได้

บทนำ

ทฤษฎีการศึกษาทางปรากฏการณ์วิทยาถูกนำมาใช้ในการศึกษาหลายศาสตร์หลายสาขาของมวลมนุษยชาติ เพื่อแสวงหาข้อค้นพบความจริงที่ปรากฏขึ้นขณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ โดยมีผู้ที่มุ่งแสวงหาข้อความรู้ทำการศึกษาเชิงปรากฏการณ์วิทยาให้คำจำกัดความว่าปรากฏการณ์วิทยาเป็นความมุ่งเน้นศึกษาเกี่ยวกับ “ประสบการณ์” ของมนุษย์ในฐานะประธานบุรุษที่หนึ่ง ที่หมายรวมจินตนาการ ความฝัน อารมณ์ ความรู้สึกร่วม ไว้กับความหมายของประสบการณ์ด้วย การศึกษาดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่สำนึกของมนุษย์และการพุ่งไปของเจตสำนึกนั่นเองคือจุดยืนของปรากฏการณ์วิทยา โดยเฉพาะในการศึกษาทางสังคมวิทยา ที่มีความต้องการหาข้อค้นพบอันข้องเกี่ยวกับ ตัวตนบุคคล กลุ่มคนในสถานะการดำรงชีพในชีวิตประจำวันหรือในสถานการณ์หนึ่ง โดยการเข้าไปศึกษาปรากฏการณ์นั้นจะไม่ทำให้กระทบกระเทือนการดำรงชีพหรือการอาศัยอยู่ของมนุษย์ เพื่อศึกษาให้เข้าใจถึงตัวตนโดยไม่ยึดติดหรือไม่เน้นทฤษฎีหลักโครงสร้างนิยม มุ่งเน้นหาความจริงที่ปรากฏในขณะที่ผู้ศึกษาเก็บข้อมูล เช่นเดียวกับการศึกษาครั้งนี้

ผู้ศึกษาจึงมุ่งศึกษาความจริงที่ปรากฏตามหลักข้อค้นพบทางปรากฏการณ์วิทยา ของเด็กออทิสติกในขณะที่ทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์

เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่แพทย์เฉพาะทางได้วินิจฉัยและยอมรับว่ามีภาวะออทิสซึม ซึ่งเด็กออทิสติกถูกจัดเป็นหนึ่งในกลุ่มเด็กที่มีความต้องการศึกษาพิเศษ ความบกพร่องของเด็กกลุ่มนี้ทำให้มีความผิดปกติทางพัฒนาการในด้านความสัมพันธ์หรือปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้อื่น การสื่อสารความหมายและการที่มีพฤติกรรมแปลกๆ

รวมทั้งการขาดจินตนาการความนึกคิดสร้างสรรค์ โดยจะปรากฏให้เห็นได้ในระยะ 3 ปีแรกของชีวิต ธรรมชาติของเด็กออทิสติกนี้มีความยากลำบากในการใช้ชีวิตกับสังคมให้เป็นไปอย่างเป็นปกติ ซึ่งกลายเป็นปัญหาที่สำคัญของเด็กออทิสติกเพราะสังคมเป็นส่วนสำคัญในการดำเนินวิถีชีวิตของมนุษย์ ในทางเดียวกันมนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐที่มีสังคม มีการติดต่อสื่อสารหลากหลายวิธี มีความสร้างสัมพันธ์ ความเอื้ออาทรร้องขอ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งภายในครอบครัว ภายในชุมชน ทั้งยังมีเรื่องของวัฒนธรรมจารีตประเพณี ซึ่งปัญหาด้านพฤติกรรมทักษะสังคมของเด็กออทิสติก ความบกพร่องในเรื่องปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นของเด็กออทิสติกถือว่าเป็นปัญหาหลัก เพราะเด็กออทิสติกขาดความเข้าใจ กฎเกณฑ์ทางสังคม การสร้างปฏิสัมพันธ์ไม่เป็นธรรมชาติ มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นรอบข้างแม้บุคคลในครอบครัว มีขอบเขตจำกัดในการแสดงออกทางสีหน้าและท่าทาง เพราะเด็กอ่านจิตใจคนไม่เป็น เด็กออทิสติกที่กำลังจะเข้าโรงเรียนหรือกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนจึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาการด้านสังคม มีพฤติกรรมที่เหมาะสม การสื่อความหมาย การเลียนแบบการกระทำ การช่วยเหลือตนเอง การรู้จักควบคุมตัวเอง การรู้จักรอคอย จึงควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเงื่อนไขให้เด็กออทิสติกอยากมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยการจำลองเหตุการณ์ หรือใช้สถานการณ์จริง (เสาวภา สุขเฉลิมชัย, 2550, หน้า 2)

ละครสร้างสรรค์เป็นละครรูปแบบหนึ่งที่ถูกออกแบบสร้างขึ้นมาจากกลั่นกรองแบบฝึกหัดของนักการละครออกมาให้เป็นกระบวนการวิธีเพื่อฝึกฝนพัฒนาผู้ร่วมกิจกรรม โดยกระบวนการวิธีของละครสร้างสรรค์นี้จะมุ่งเน้นให้ทักษะต่างๆของผู้ร่วมกิจกรรมเกิดการพัฒนานั้นให้ผู้เรียนถูกกระตุ้นประสาทสัมผัส ให้เกิดการลงมือปฏิบัติจริงบนพื้นฐานศาสตร์และศิลป์ของละครสร้างสรรค์อย่างเข้าใจ โดยรูปแบบกระบวนการฝึกหัดของละครสร้างสรรค์นี้คำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ กล่าวคือ ผู้นำกิจกรรมคำนึงถึงความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญและใช้ความสามารถและศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ละครสร้างสรรค์เป็นละครเพื่อการศึกษาเป็นหนึ่งในเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ เพราะฉะนั้นแล้วไม่จำเป็นจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องบทละคร เวที ฉาก หรือผู้กำกับ ดังเช่นละครชนิดอื่น แต่หากเน้นไปที่กระบวนการในการพัฒนาหรือแก้ไขพฤติกรรมของผู้

ทำกิจกรรมหรือผู้เรียนตลอดจนการนำความรู้ในศาสตร์การละครมาบูรณาการใช้กับ วิชาการศึกษา เกิดเป็นแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้ ผู้เรียนได้เกิดปัญญาและมีความรู้รอบตัวนั้นมีอยู่หลากหลายกระบวนการวิธีในการศึกษายุค ปัจจุบัน ละครสร้างสรรค์ก็เป็นอีกกระบวนการวิธีหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ ที่ถูกนำ มาพัฒนาใช้ในการจัดการศึกษา โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติบทบาทสมมติ ให้ผู้ เรียนมีอิสระในการแสดงออก ซึ่งจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์อย่างเต็มที่ ทั้งโดย ร่างกายและภาษา เป็นการจัดการประสบการณ์ “เล่น” (Play) ให้เป็นประสบการณ์แห่ง “ความรู้” (Knowledge) ซึ่งถือว่าเป็นกุญแจสำคัญให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทักษะทาง ด้านร่างกาย สติปัญญา การคิด การจดจำ ภาษา การรับรู้เกี่ยวกับสังคมและเรื่องรอบตัว ละครสร้างสรรค์เป็นทั้ง ศาสตร์และศิลป์ เนื่องจากสามารถใช้เป็นนวัตกรรมการจัดการ เรียนรู้ โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออก มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และลงมือปฏิบัติจริง ให้แสดงออก จินตนาการ มีความเข้าใจไปตามธรรมชาติ สอดคล้องกับวัยและพัฒนาการ ของนักเรียน การที่ผู้ร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ได้ใช้ร่างกายตนเองในการแสดง ออกซึ่งความรู้สึกและจินตนาการเพื่อสื่อสารกับผู้อื่น เด็กทุกคนจะมีแรงกระตุ้นโดย ธรรมชาติต่อการเคลื่อนไหวตามจังหวะต่างๆอยู่แล้ว ดังนั้น หากผู้นำกิจกรรมสามารถ สร้างโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวตามจินตนาการในจังหวะต่างๆอย่างเสรี จะเป็นการ ปลุกศักยภาพของเสรีภาพในการแสดงออกให้กลับคืนมาอย่างเป็นธรรมชาติอีกครั้ง การเริ่มกิจกรรมละครสร้างสรรค์ด้วยการเคลื่อนไหวนั้นเป็นเรื่องที่สอดคล้องต่อธรร มาติของเด็กมากกว่าการเริ่มต้นด้วยการพูดบรรยายและการเคลื่อนไหวโดยการใช้จ ังหวะและการร้องเพลงหรือเคลื่อนไหวประกอบจังหวะนั้น เป็นการเคลื่อนไหว ที่สอด คล้องกับธรรมชาติของเด็กในเวลาเดียวกันก็เป็นกรอบที่ช่วยให้เด็กสามารถแสดงออกได้ อย่างมีวินัย การเคลื่อนไหวอย่างสร้างสรรค์เป็นเรื่องที่สำคัญมากในการที่จะพัฒนาต่อ ไปเพื่อเรียนรู้การทำงานอย่างมีวินัย (จารินี มณีแสง, 2554, หน้า 7-8)

ปัญหาพฤติกรรมของเด็กออทิสติกที่พบและเป็นเอกสำคัญคือพฤติกรรมทาง สังคม ทำให้เกิดปัญหาในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อน ร่วมชั้นเรียนหรืออาจเป็นการที่ไม่สามารถเข้าร่วมทำงานเป็นกลุ่มกับเพื่อนร่วมชั้น เรียนได้ ความไม่เข้าใจในกฎเกณฑ์ การรับฟังคำสั่งจากครูหรือเพื่อน บทพร่องในการ

รู้จักควบคุมตัวเอง ความบกพร่องในการรู้จักรอคอยหรืออาการพฤติกรรมซ้ำๆของเด็ก ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้การเรียนรู้ของเด็กออทิสติกเป็นเรื่องที่ยากและเกิดผลกระทบท่อบรรยากาศในห้องแห่งการเรียนรู้โดยรวม ซึ่งทำให้ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจในกรอบแนวความคิด การใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการละครสร้างสรรค์เข้ามาใช้ร่วมกับเด็กออทิสติก โดยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมละครสร้างสรรค์อย่างเหมาะสม ให้เด็กออทิสติกได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการต่างๆจากชุดกิจกรรมของละครสร้างสรรค์ ซึ่งชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียน(เด็กออทิสติก)ได้ปฏิบัติจริง ฝึกการใช้ประสาทสัมผัส แสดงความรู้สึกจากจิตใจสำนึก เฝินปัญหาและแก้ไขปัญหา จากสถานการณ์จำลองที่จัดทำขึ้น เพื่อศึกษาข้อค้นพบในเชิงปรากฏการณ์ของเด็กออทิสติกที่เกิดขึ้นในระหว่างการศึกษา

การศึกษาเรื่อง เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : ปรากฏการณ์วิทยาในครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) ลักษณะเชิงปรากฏการณ์วิทยา(Phenomenological Study) ดังนั้นผู้ที่สามารถเก็บข้อมูลสำคัญและมุ่งพรรณนาเข้าถึงแก่นความสำคัญของการศึกษาในครั้งนี้คือตัวผู้ศึกษาเอง ซึ่งมีวิธีวิทยาการศึกษาวิจัยโดยผู้ศึกษาใช้วิธีวิทยาในการเข้าถึงข้อมูลประสบการณ์ของเด็กออทิสติกด้วยการสัมภาษณ์ประสบการณ์จากผู้ที่เกี่ยวข้องกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้ได้แก่นักการละครเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์และผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากศูนย์ศักยวิโรฒโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) รวมไปถึงการสังเกตปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กออทิสติกในระหว่างร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อศึกษาข้อค้นพบเชิงปรากฏการณ์ในการศึกษาครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาประสบการณ์ของเด็กออทิสติกที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อหาข้อค้นพบเชิงปรากฏการณ์

ขอบเขตของการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง เด็กนักเรียนออทิสติก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน ได้คัดเลือกมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากเด็กนักเรียนในโครงการศูนย์ศรัทธาวิโรฒที่มีใบรับรองแพทย์ว่าเป็นเด็กที่มีภาวะออทิสซึมและผ่านการสังเกตจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ศรัทธาวิโรฒว่าเป็นเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

2. กลุ่มให้ข้อมูลหลัก (Information)

2.1 นักการละครที่ร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์

2.2 ผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม)

3. ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาวิจัย

ขอบเขตเนื้อหาการศึกษาในครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษาลักษณะเชิงพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นของเด็กออทิสติกในขณะร่วมเปิดประสบการณ์ในกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ผู้ศึกษาได้จัดทำขึ้น โดยมีเนื้อหากิจกรรมละครสร้างสรรค์ 5 กิจกรรมได้แก่

3.1 กิจกรรม เดิน-หยุด

3.2 กิจกรรม นั่ง นอน ยืน

3.3 กิจกรรม กระຈก

3.4 กิจกรรม จ้นคือนักแสดง

3.5 กิจกรรม นิทานโอมเพียง

ซึ่งมีนักการละครเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์และมีผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) เป็นผู้ร่วมกิจกรรม เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้เป็นเชิงคุณภาพแบบศึกษาปรากฏการณ์ เพื่อให้ได้คุณภาพเชิงใช้ผู้ศึกษาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ประเมินด้วยวิธีสังเกตและสัมภาษณ์จากนักการละคร ผู้ดูแลเด็กออทิสติก และผู้ปกครองของเด็กที่มีภาวะออทิสซึม เป็นบุคคลที่มีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและมีหน้าที่หลักในการฝึกพัฒนา ซึ่งได้เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลอันสำคัญ วิเคราะห์และมุ่งพรรณาออกมาจากประสบการณ์ที่พบเห็นในการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบข้อค้นพบเชิงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกที่ร่วมปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์เห็นข้อมูลพื้นฐานในการบูรณาการ
2. การศึกษาครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาแนวทางการพัฒนากระบวนการ บูรณาการความรู้กับเทคนิคการสอนในรูปแบบของละครสร้างสรรค์กับเด็กออทิสติก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา มี 2 ชนิด ได้แก่

1. ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์
2. วิธีวิทยานำพาความรู้

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : การศึกษาปรากฏการณ์วิทยาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้กำหนดหัวข้อในการศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา หาข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพิ่มเติมได้แก่
 - 1.1 ออทิสติก
 - 1.2 ละครสร้างสรรค์
 - 1.3 ปรากฏการณ์วิทยา
2. ผู้ศึกษากำหนดกรอบแนวคิดการศึกษาและสร้างเครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษาเรื่อง ได้แก่ ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พร้อมให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา วัตถุประสงค์ ความเหมาะสมของชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เพื่อนำไปปรับปรุงให้เหมาะสมกับการศึกษา
3. ผู้ศึกษาทำหนังสือเพื่อขออนุญาต ศูนย์ศรัทธาวิโรฒ สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ให้สามารถดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ได้ และปรึกษาเจ้าหน้าที่ศูนย์ศรัทธาวิโรฒเกี่ยวกับความเหมาะสมของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา รวมถึง วัน เวลา สถานที่ สำหรับใช้ในการดำเนินการศึกษา และแจ้งผู้ปกครองของเด็กออทิสติกที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาให้ทราบถึงกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

4. ผู้ศึกษาปรับปรุงเครื่องมือชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษา

5. นัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจกับทีมงานได้แก่ 1.นักละคร และ 2.ผู้ดูแลเด็กออทิสติก ของศูนย์ศักขิวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เกี่ยวกับเครื่องมือชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์และการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้กับเด็กออทิสติกในการศึกษาในครั้งนี้

6. ผู้ศึกษาใช้ชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ กับตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนที่มีภาวะความเป็นเด็กที่มีความต้องการพิเศษประเภทออทิสติก ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 3 คน ได้คัดเลือกมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากเด็กในโครงการศูนย์ศักขิวิโรฒที่มีใบรับรองแพทย์ว่าเป็นเด็กที่มีภาวะออทิสซึม ผ่านการสังเกตและได้การยอมรับจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ศักขิวิโรฒแล้ว อนุญาตให้เข้าร่วมการศึกษาในครั้งนี้ได้ โดยมีนักการละครเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์และผู้ดูแลเด็กออทิสติกจากศูนย์ศักขิวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) เป็นผู้ร่วมกิจกรรม

7. ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ผู้กลุ่มให้ข้อมูลหลัก

7.1 นักการละคร เป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์ เป็นผู้ที่ได้ศึกษา มาในศาสตร์ทางละคร ซึ่งเป็นผู้ที่ได้เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ให้กับเด็กออทิสติกและได้เข้าร่วมการอบรมเกี่ยวกับเครื่องมือชุดกิจกรรมละครสร้างสรรค์จากผู้ศึกษาในครั้งนี้ โดยนักการละครจะเป็นผู้ที่ดำเนินกิจกรรมและเป็นผู้ที่จะให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประสบการณ์ทำงานของเด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ในการศึกษาครั้งนี้

7.2 ผู้ดูแลเด็กออทิสติก ของศูนย์ศักขิวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) เป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือควบคุมเด็กออทิสติกที่เข้าร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการศึกษาวิจัยและยังเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับประสบการณ์กับเด็กออทิสติกที่พบขณะร่วมกิจกรรมละครสร้างสรรค์ในการศึกษาครั้งนี้

8. ผู้ศึกษาทบทวนบทสัมภาษณ์ที่ได้จากประสบการณ์ของผู้ร่วมกิจกรรมได้แก่นักการละครเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์และผู้ดูแลเด็กออทิสติกจากศูนย์ศักขิวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม) และทบทวนประสบการณ์ที่ได้จากการสังเกตเด็กออทิสติกที่ร่วมกิจกรรม

9. ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์ของผู้ร่วมกิจกรรมได้แก่นักการละครเป็นผู้ร่วมดำเนินกิจกรรมละครสร้างสรรค์และผู้ดูแลเด็กออกทิสติก จากศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร(ฝ่ายมัธยม)และการสังเกตเด็กออกทิสติกละครสร้างสรรค์ นำมาวิเคราะห์ สรุป ข้อมูล

10. ผู้ศึกษามุ่งพรรณนาตะกอนความคิดที่ได้จากศึกษาวิจัยเรื่อง เด็กออกทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : ปรากฏการณ์วิทยา ตามวัตถุประสงค์

ผลการศึกษา

การศึกษครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แนวทางการศึกษาตามแนวความคิดของฮัสเซล(Husser) เป็นการวิจัยปรากฏการณ์วิทยาเชิงพรรณนา (Descriptive Phenomenology) ที่ศึกษาปรากฏการณ์ด้วยการค้นหาความจริงที่ปรากฏ โดยการเล่าประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อหาข้อค้นพบเชิงปรากฏการณ์การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์กับเด็กออกทิสติกส่งผลต่อพฤติกรรมทางด้านสังคมด้านสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นหรือไม่อย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรมเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมของเด็กออกทิสติก สำหรับในบทนี้ผู้ศึกษาได้นำเสนอข้อมูลซึ่งเป็นผลจากข้อค้นพบจากการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ใน 5 ตอน ตามลำดับดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมเดิน-หยุด

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมนั่ง นอน ยืน

ตอนที่ 3 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมกระโดด

ตอนที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมลื่นไถลนักแสดง

ตอนที่ 5 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมนิทานโอมเพี้ยง

การจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์เพื่อศึกษาประสบการณ์ของเด็กออทิสติกที่เกิดขึ้นระหว่างร่วมปฏิบัติกิจกรรมนี้ ไม่ใช่เพียงถ่ายทอดประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งได้แก่ นักการละคร และผู้ดูแลเด็กออทิสติกของศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) จากการสัมภาษณ์และการสังเกตจากผู้วิจัยเองเท่านั้น แต่ยังต้องอาศัยการเรียนรู้และประสบการณ์อื่นๆ ประกอบกันด้วยเพื่อให้สามารถที่จะถ่ายทอดเรื่องราว ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้ได้เริ่มก่อเกิดตั้งแต่ผู้วิจัยได้รับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่ต้องออกแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในวิชาที่รับผิดชอบและควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนที่มีการเรียนร่วมระหว่างเด็กปกติและเด็กออทิสติกจนมาถึงหน้าที่การงานในปัจจุบันที่ยังต้องจัดการเรียนการสอนที่มีการเรียนร่วม

ตอนที่ 1 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออทิสติกในการทำกิจกรรมเดิน-หยุด

จากการสัมภาษณ์ประสบการณ์การสังเกตของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเมื่อเริ่มชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายกติกาในการทำกิจกรรมพฤติกรรมที่สังเกตได้คือ ผู้เรียนหรือเด็กออทิสติก มีการขยับตัวไปมา ก้มหน้ามองพื้นบ้าง หันหน้าไปมาบ้างในขณะที่ผู้นำกิจกรรมกำลังอธิบาย สติไม่ได้เกี่ยวกับการฟังแต่อยู่กับตัวเอง ผู้นำกิจกรรมต้องคอยเรียกชื่อ เพื่อให้ผู้เรียนหันมาสนใจการฟัง และก่อนทำกิจกรรมผู้นำกิจกรรมต้องย้ำกติกาอย่างสั้นๆ อีกครั้ง เริ่มกิจกรรมโดยการเปิดเพลงตามกติกาที่ตั้งไว้ ผู้เรียนบางคนเดินตามกติกาที่แจ้งไว้ บางคนยืนอยู่กับที่แล้วโยกตัวไปมาหรือหันไปหันมาต้องเรียกชื่อแล้วบอกให้เดินจึงจะเดิน บางครั้งเดินเข่งขา เมื่อเพลงหยุดในครั้งแรก บางคนยังเดินอยู่ต้องย้ำด้วยการเรียกชื่อแล้วบอกให้หยุดจึงจะหยุด และก่อนเริ่มทำกิจกรรมรอบต่อไปผู้นำกิจกรรมต้องย้ำกติกา ในการทำกิจกรรมนี้เปิดเพลงไปจำนวน 5 รอบ ปิดเพลงไปจำนวน 5 รอบ ผู้นำกิจกรรมต้องย้ำกติกา ก่อนเริ่มเปิดเพลง 3 ครั้ง และเมื่อปิดเพลงผู้นำกิจกรรมต้องเรียกชื่อแล้วบอกให้หยุด 3 ครั้ง แต่ในการทำกิจกรรมมีผู้เรียนเดินชนกันในตอนเปิดเพลงแค่ครั้งเดียวคือรอบแรกของการเปิดเพลง นอกจากนี้ ผู้นำกิจกรรมได้เปลี่ยนจ้ง

หว่าเพลง มีทั้งเพลงช้าและเพลงเร็ว พฤติกรรมที่สังเกตเห็นคือ ผู้เรียนบางคนมีการเคลื่อนไหวตามจังหวะเพลง และบางครั้งทำท่าทางเข้ากับจังหวะเพลง

สรุปในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า

1. ด้านพุทธิพิสัย พฤติกรรมเด็กออกทิสติกในการรู้จักคนอื่น หลีกเลียงผู้อื่น ไม่เดินชนบุคคลอื่น บ่งบอกถึงพฤติกรรมทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเรื่องของการรู้จักสังเกต การรับรู้ความเป็นไปรอบตัว ไม่อยู่ในโลกส่วนตัว
2. ด้านจิตพิสัย พฤติกรรมของเด็กออกทิสติกมีขีดจำกัดในเรื่องการการรับรู้รับฟังข้อมูลเพราะฉะนั้นในพฤติกรรมการรับฟังข้อมูลแต่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้อย่างเต็มที่จึงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในกิจกรรม
3. ด้านทักษะพิสัย พฤติกรรมที่ไม่ปฏิบัติตามกติกาในการเดินหรือหยุด และไม่มีสมาธิในฟังการชี้แจงการทำงาน บ่งบอกถึงข้อจำกัดในการเรียนรู้ที่ต้องใช้สมาธิหรือผู้เรียนมีสถานะสมาธิสั้น

ตอนที่ 2 ผลของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเด็กออกทิสติกในการทำกิจกรรมนั่ง นอน ยืน

จากการสัมภาษณ์ประสิทธิภาพการสังเกตของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเมื่อเริ่มชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายกติกาในการทำกิจกรรมพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้คือ ผู้เรียนเอนตัวเอนพื้น ขยับตัว หันไปหันมาบ้างในขณะที่ผู้นำกิจกรรมกำลังอธิบาย พฤติกรรมไม่ต่างกับการฟังชี้แจงกิจกรรมเดิน-หยุดมากนัก และก่อนทำกิจกรรมผู้นำกิจกรรมต้องย้ำกติกาอย่างสั้นๆเช่นเดิม เพื่อเป็นการทบทวนคำสั่ง เริ่มกิจกรรมโดยการเปิดเพลงตามกติกาที่ตั้งไว้ ในครั้งนี้ผู้เรียนเดินตามกติกาที่แจ้งไว้ ไม่มีพฤติกรรมยืนอยู่กับที่ แต่ยังคงมีเดินเขย่งขา และทำท่าประกอบเพลงตามจังหวะ เมื่อเพลงหยุดในครั้งแรก ผู้นำกิจกรรมสั่งให้นั่ง ผู้เรียนก็นั่งตามคำสั่ง แต่มีบางคนหยุดเดินต้องย้าด้วยออกคำสั่งซ้ำให้นั่งจึงนั่งลงได้ ในการทำกิจกรรมนี้ออกคำสั่งให้นั่ง นอน หรือยืน ไปจำนวน 10 รอบสลับกับ ผู้นำกิจกรรมต้องย้าคำสั่งให้ผู้เรียนที่ไม่ทำตามคำสั่งเพียง 3 รอบ และหลังจากเริ่มกิจกรรมรอบที่4 เป็นต้นไป ผู้ให้ข้อมูลหลักสังเกตได้ว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจ

ในการฟังคำสั่งมากขึ้น แสดงออกโดยการทำตามอย่างหูฟังผู้นำกิจกรรมเวลาเดินผ่าน
บางคนพูดทวนคำสั่งและปฏิบัติตามคำสั่งไปพร้อมกัน

สรุปในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า

1. ด้านพุทธิพิสัย เด็กออกतिकสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ค่อนข้างดี ถึงอาจจะช้า บ้างแต่เด็กออกतिकใช้การรับฟังคำสั่งช้าๆ และบางครั้งใช้วิธีสังเกตจากเพื่อนในกิจกรรม
2. ด้านจิตพิสัย พฤติกรรมที่คุมตัวเองไม่ได้เนื่องจากอาการเฉพาะของออกतिक ซึ่ง เป็นข้อจำกัดเช่นการขาดสมาธิ วอกแวก
3. ด้านทักษะพิสัย พฤติกรรมที่ไม่มีสมาธิในการฟังการชี้แจงการทำกิจกรรม บ่งบ อกถึงข้อจำกัดในการเรียนรู้ที่ต้องใช้สมาธิ หรือผู้เรียนมีสภาวะสมาธิสั้น แต่พฤติกรรม เด็กออกतिकในการเอียงหูรอฟังคำสั่งบ่งบอกถึงพฤติกรรมทางสังคมด้านความ สัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในเรื่องของการรู้จักรอคอยในการฟังคำสั่ง และรู้จักปฏิบัติตาม คำสั่ง และสร้างสมาธิในระยะเวลาสั้นๆ ได้

ตอนที่ 3 ผลของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเด็กออกतिकในการทำ
กิจกรรมกระจก

จากการสัมภาษณ์ประสิทธิภาพการสังเกตของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเมื่อนำกิจ กรรมให้ผู้เรียนแทนชื่อตัวเองเป็นตัวอักษร ก ข และค ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น แสดงออกให้เห็นด้วยการออกเสียงตัวอักษรแทนชื่อตัวเอง แต่ในขณะที่นั่งล้อมกันเป็น วงกลมผู้เรียนนั่งก้มหน้า เริ่มเงยหน้าขึ้นเมื่อนำกิจกรรมสั่งให้เลียนแบบท่าทางตามผู้ นำกิจกรรม และในรอบถัดมาที่ผู้เรียนต้องคิดท่าทางให้ผู้เรียนคนอื่นเลียนแบบ ผู้นำกิจ กรรมต้องคอยกำชับไม่ให้ก้มหน้า ให้สังเกตท่าทางของเพื่อนแล้วปฏิบัติตาม หลัง จากกำชับไป ผู้เรียนไม่ก้มหน้า พยายามสังเกตท่าทางของเพื่อน แล้วเลียนแบบตาม ท่าทางนั้นๆ ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมดี แสดงท่าทางเพื่อให้เพื่อนเลียน แบบได้หลากหลาย มีท่าทางซ้ำกันบ้าง ผู้นำกิจกรรมต้องบอกผู้เรียนให้พยายามท่าทาง ไม่ซ้ำกัน ผู้ให้ข้อมูลหลักสังเกตได้ว่า ผู้เรียนมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมมาก แสด อกจากโดยการคอยมองเพื่อนที่จะท่าทาง บางคนมีการนั่งสั่นขาเมื่อใกล้ถึงรอบตัว เองที่ต้องท่าทางให้เพื่อนเลียนแบบ

สรุปในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า

1. พุทธิพิสัย พฤติกรรมที่ผู้เรียนออกเสียงตัวอักษรแทนชื่อตัวเอง แสดงให้เห็นถึงสิ่งตัวเองกำลังสนใจ พฤติกรรมที่ทำซ้ำกันในช่วงแรกๆเป็นลักษณะทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่บ่งพร่อง มีความยึดติดไม่ยอมเปลี่ยนแต่เมื่อผู้นำกิจกรรมสั่งไม่ให้ทำซ้ำกันผู้เรียนก็สามารถปรับท่าทางของตัวเองได้ทันทีซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้หากมีการบอกกล่าว

2. จิตพิสัย เมื่อทำกิจกรรมมากขึ้นสิ่งที่พบคือเด็กออกทิสติกเริ่มเข้ากับเพื่อนร่วมกิจกรรมได้ดีขึ้น แม้จะพบว่า การรับคำสั่งจากผู้นำกิจกรรมยังมีความบกพร่องอยู่แต่ก็ปรับตัวได้เร็วขึ้นกว่ากิจกรรมก่อนหน้านี้

3. ทักษะพิสัย กิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเรื่องของการให้ความสนใจบุคคลอื่น นอกจากนี้กิจกรรมนี้ยังช่วยในการพัฒนาความบกพร่องทางด้านภาษาการเลียนแบบและจินตนาการได้เป็นอย่างดี

ตอนที่ 4 ผลของการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของเด็กออทิสติกในการทำกิจกรรม
นั้นคือนักแสดง

จากการสัมภาษณ์ประสิทธิภาพการสังเกตของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเมื่อนำกิจกรรมให้ผู้เรียนสมมติตัวเองเป็นตัวละครถูกห่ม ผู้เรียนออกเสียงร้องแบบห่มขึ้นมาทันทีแล้วเมื่อนำกิจกรรมบอกว่าตัวเองเป็นหมาป่า ผู้เรียนแสดงกิริยาตกใจแล้ววิ่งหนี ต้องเรียกกลับมารวบตัว ถึงจะอธิบายบทบาทของตัวละครแต่ละตัวได้ เมื่อนำกิจกรรมเริ่มเล่าเรื่องผู้เรียนมีความตั้งใจฟัง มีบางคนก้มหน้าก้มตา หันไปหันมาบ้างต้องคอยกำชับให้ฟังเนื้อเรื่องดีๆ ในระหว่างการเล่าเรื่องต้องคอยกำชับให้ผู้เรียนตั้งใจฟังอยู่เรื่อยๆ เพราะผู้เรียนมีทั้งที่ตั้งใจฟังและเดี๋ยวฟังเดี๋ยวอยู่กับตัวเอง แต่มีผู้เรียนที่ตั้งใจฟังช่วยเตือนเพื่อนที่ไม่ฟังด้วย ในเนื้อเรื่องมีการให้ตัวละคร กอดกัน จับมือกัน แสดงสีหน้ากลัว ตกใจ ร้องไห้ ผู้เรียนก็ทำตามได้อย่างเป็นธรรมชาติ ไม่ถือตัวเมื่อมีการสัมผัสกันระหว่างบุคคล สามารถปฏิบัติตามเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี ถึงแม้จะช้าแต่ก็ทำตาม

สรุปในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า

1. พุทธิพิสัย ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับผู้นำกิจกรรม มีความร่วมมือในการทำกิจกรรมมากขึ้น พฤติกรรมที่ผู้เรียนออกเสียงแบบหมู่และตลกใจกลัวผู้นำกิจกรรมเมื่อบอกว่าเป็นหมาป่า แสดงให้เห็นถึงสิ่งตัวเองกำลังสนใจ มีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม

2. จิตพิสัย นอกจากนี้อีกกิจกรรมนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิ สติในการรับฟังมากขึ้น รู้จักแสดงออกทางสีหน้า กิริยา ผู้เรียนเข้าใจภาษากาย และสามารถแสดงกิริยาเพื่อสื่อความหมายได้

3. ทักษะพิสัย การที่ผู้เรียนสามารถแสดงตามบทบาทในละครได้ทำให้เห็นถึงการมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเรื่องของการ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การยอมให้สัมผัสตัว ทำให้ในกิจกรรมนี้มีความราบรื่นในการดำเนินกิจกรรม

ตอนที่ 5 ผลของการวิเคราะห์ประสบการณ์ของเด็กออทิสติกในการทำกิจกรรม นิทานโอมเพียง

จากการสัมภาษณ์ประสบการณ์การสังเกตของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่าเมื่อมีการชี้แจงกิจกรรมผู้เรียนมีความตั้งใจฟัง ไม่มีพฤติกรรมขยับตัวไปมาหันไปหันมา มีเพียงแต่เล่นนิ้วมือตัวเองแล้วฟังไปด้วย ผู้เรียนมีการสบตาผู้นำกิจกรรมในขณะที่ฟังคำชี้แจง เมื่อผู้นำกิจกรรมเริ่มเล่าเรื่อง ผู้เรียนฟัง แล้วเล่าเรื่องต่อจากผู้นำกิจกรรมได้ ในขณะที่ถึงรอบการเล่าเรื่องของผู้เรียนบางคน ผู้เรียนนั่งแสดงออกถึงกิริยาในการใช้ความคิดแล้วจึงเล่าเรื่องออกมาได้ ในการเล่าเรื่องวนไปเรื่อยๆนั้นผู้เรียนขยับตัวเปลี่ยนท่านั่ง สันขาเอามือทำคางบ้าง ก้มหน้าเอานิ้วเขียนรอรอบการเล่าของตัวเองบ้าง บางครั้งนั่งเหม่อลอยเหมือนอยู่ในภวังค์ของตัวเองบ้าง แต่ฟังอยู่เพราะผู้เรียนสามารถเล่าเรื่องต่อจากเพื่อนได้ จึงทำให้ทราบว่าผู้เรียนกำลังใช้ความคิด และผู้เรียนแสดงกิริยาแบบนี้สลับกันไป ในแต่ละบุคคล จนกว่าเล่าเรื่องจบ นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีการโต้เถียงหากผู้ร่วมกิจกรรมคนอื่นเล่านอกเรื่อง ไม่ได้เป็นไปตามเนื้อเรื่องที่ตัวเองคิด

สรุปในทัศนะของผู้ให้ข้อมูลหลักเห็นว่า

1. พุทธิพิสัย ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคยกับผู้นำกิจกรรม รู้จักสบตาในการฟัง พฤติกรรมที่ผู้เรียนแสดงออกมาในขณะนั่งล้อมวงเล่านิทาน เช่น สันขาเอามือเท้าคาง ก้มหน้า เอานิ้วเขียนพื้น และนั่งเหม่อลอยเหมือนอยู่ในภวังค์ของตัวเอง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงการใช้ความคิด และการโต้เถียงที่เกิดขึ้นเป็นพฤติกรรมที่ทำให้เห็นถึงประสบการณ์ในการอ่านหรือรับรู้ของผู้เรียนในเรื่องที่ได้ช่วยกันเล่าในกิจกรรมนี้ และยังแสดงออกให้เห็นถึงความกระตือรือร้น และความสนใจในการทำกิจกรรม

2. จิตพิสัย เมื่อถึงกิจกรรมที่มีความหลากหลายมากพบว่าเด็กออทิสติกมีความสนใจในกิจกรรมมากกว่าปกติ และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมมาก

3. ทักษะพิสัย การที่ผู้เรียนสามารถเล่าเรื่องต่อกันได้ทำให้เห็นถึงการมีพฤติกรรมทางสังคมด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเรื่องของการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้กิจกรรมนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการคิด จินตนาการของผู้เรียนกลุ่มนี้

ผลของการศึกษาเรื่อง เด็กออทิสติกกับละครสร้างสรรค์ : ปรากฏการณ์วิทยา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกจากศูนย์ศรัทธาวิโรฒ โรงเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) มีพฤติกรรมทางสังคมที่พึงประสงค์เชิงบวกที่เกิดขึ้นระหว่างปฏิบัติกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติก หมายถึง พฤติกรรมทางสังคมของเด็กออทิสติกมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น โดยการสบตา การยอมให้สัมผัส เช่น ยอมให้สวมกอด การทำตามคำสั่งง่ายๆ เข้าใจง่าย การรู้จักรอคอย การสนใจคนรอบข้างการรับรู้ความเป็นไปรอบตัว และการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น สามารถวัดได้โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก นั่นก็คือ นักการละคร และผู้ดูแลเด็กออทิสติก จากประสบการณ์การสังเกตพฤติกรรมเด็กออทิสติกในระหว่างการทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ พบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์ทั้ง 5 กิจกรรมมีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมด้านสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า เด็กออทิสติกสามารถทำตามคำสั่งที่สั้นๆ เข้าใจง่ายได้ เช่น นั่ง นอน ยืน เดิน เป็นต้น เด็กออทิสติกสามารถทำกิจกรรมที่มีขั้นตอนไม่ซับซ้อนได้ สามารถหยุดพฤติกรรมที่มีคนห้ามได้ สามารถสังเกตความเป็นไปรอบข้าง และเด็กออทิสติกยอมให้สัมผัสได้ เช่น การกอด การจับมือ เป็นต้น สอดคล้องกับประโยชน์ของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่ อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร (2540, หน้า 76) กล่าวว่า ละครสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้เด็กได้มีจินตนาการกว้างไกล เปิดโอกาสให้เด็กได้

ใช้ความคิดของตนเอง ส่งเสริมให้เด็กทำงานร่วมกัน ส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจ ในบทบาทความรู้สึกของบุคคลในสังคมได้ดีขึ้น เปิดโอกาสให้เด็กระบายความรู้สึกและ อารมณ์ในทางที่ถูกต้องเหมาะสม ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะท่าทางการพูดที่ดีขึ้น ทำให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน ซึ่งประโยชน์ของกิจกรรมละครสร้างสรรค์ได้ สอดคล้องกับ แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคม

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมละครสร้างสรรค์ส่งผลต่อพฤติกรรมทางสังคม ของเด็กออทิสติกด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในเชิงบวก ในระหว่างการทำกิจกรรมผู้นำกิจกรรมควรมีการเสริมแรงด้วยวาจาหรือภาษากาย เช่น กล่าวชม หรือแสดงสัญลักษณ์ทางมือที่ดี
2. ควรส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมละครสร้างสรรค์ร่วมกันระหว่างเด็กออทิสติก และเด็กปกติ เพื่อฝึกให้เด็กออทิสติกรู้จักเข้าสังคม และให้เด็กปกติมีทัศนคติที่ดีต่อ เด็กมีความต้องการพิเศษว่าสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาวิจัย กิจกรรมละครสร้างสรรค์หรือกิจกรรมอื่น ที่สามารถพัฒนา พฤติกรรม ทางด้านสังคมด้านอื่นๆของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เอกสารอ้างอิง

เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). การศึกษาทักษะการรอคอยของเด็กออทิสติกโดยการส อดด้วยเรื่องราวทางสังคม. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) , มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

จารินี มณีแสง. 2554. ผลของการใช้วิธีสอนละครสร้างสรรค์ที่มีผลต่อสัมฤทธิ์ด้าน ทักษะการแสดงละครสร้างสรรค์กระบวนการกลุ่มและความพึงพอใจต่อวิธีสอน ละครสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์การศึกษามหา บัณฑิต, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อุทัยวรรณ ปิ่นประชาสรร. 2540. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลัก
สูตรและการสอน มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผดุง อารยะวิญญู และคณะ. 2546. วิธีการสอนเด็กออทิสติก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แว่น
แก้ว

วลีสา จิรติกิตวงศ์. 2558. ผลของรูปแบบการจัดกิจกรรมละครสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิด
สร้างสรรค์ของเด็กวัยประถม. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ